

STUDIEGIDS EDUCATIEVE MINOR/MODULE (EDM3000)

Academisch jaar: 2026-2027

Faculty of Health, Medicine and Life Sciences

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Structuur en inhoud van het programma	4
Studielast en studentenbegeleiding.....	6
Toetsing.....	6
Organisatie EDM.....	7
Informatie en aanmelding.....	7
Bijlage: definities en begrippen.....	8

Inleiding

De Educatieve Minor is een voltijds programma in het eerste trimester van het derde leerjaar en wordt georganiseerd door de Faculty of Health, Medicine and Life Sciences (FHML) in nauwe samenwerking met de Fontys Educatie Sittard (FES) en Tilburg (FET). De Educatieve Minor leidt op tot een beperkte tweedegraads lerarenbevoegdheid. Een student die de bachelor en de Educatieve Minor met succes heeft afgerond, mag daarmee lesgeven op een middelbare school op alle leerwegen van het VMBO en in de onderbouw van VWO en HAVO. De wettelijke verankering van deze onderwijsbevoegdheid is per 1 augustus 2010 gerealiseerd. De Educatieve Minor is gekoppeld aan de (wettelijke) startbekwaamheidseisen die gelden voor deze lesbevoegdheid. De lesbevoegdheid kan verkregen worden voor één van de volgende schoolvakken: biologie, natuurkunde, scheikunde en wiskunde. De voertaal van de Educatieve Minor is Nederlands.

Educatieve Module is hetzelfde programma dat gevolgd kan worden door bachelor afgestudeerden. Hierna wordt naar de Educatieve Minor/Module verwezen met de afkorting EDM.

De EDM is gekoppeld aan een aantal vakinhoudelijk-gerelateerde UM-bacheloropleidingen. Studenten kunnen instromen in de EDM in het derde jaar van de desbetreffende bacheloropleiding. Het programma betreft voltijd onderwijs in het 1^e semester (sept-jan) en deeltijdonderwijs in het 2^e semester (werkplekuren 1 dag/week).

De EDM maakt 100% gebruik van een vaste groep stagescholen (de zogenaamde Academisch Opleidingsscholen Limburg, AOSL) en ervaren, door FES getrainde, werkplekbegeleiders op de middelbare scholen.

Onderstaande tabel toont de UM-bacheloropleidingen die al zijn opgenomen in de landelijk vastgestelde verwantschapstabel en hiermee voldoen aan de voorwaarden om studenten via de EDM tot 2^e graads docent in de aangegeven schoolvakken op te leiden. Andere schoolvakken dan in de tabel worden vermeld, bieden we *niet* meer aan in Maastricht.

Zie tevens de website van de Universitaire Lerarenopleiding UM: www.maastrichtuniversity.nl/leraarworden.

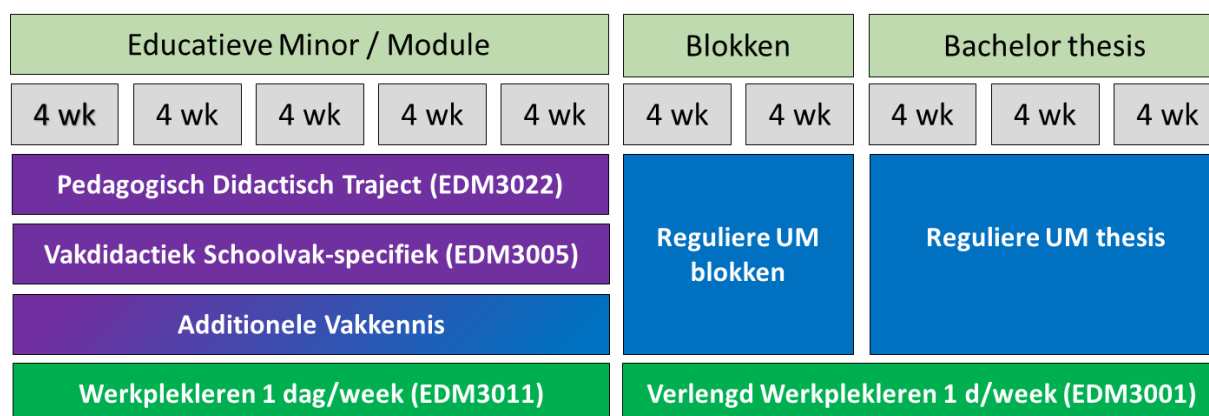
UM Bacheloropleidingen met corresponderende schoolvakken in het voortgezet onderwijs

Schoolvak	Bacheloropleidingen
Biologie	<ul style="list-style-type: none"> • Biomedische wetenschappen • Gezondheidswetenschappen – richting Biologie en Gezondheid • Maastricht Science Programme * • Geneeskunde • Regenerative Medicine and Technology
Wiskunde	<ul style="list-style-type: none"> • Data Science and Artificial Intelligence
Natuurkunde	<ul style="list-style-type: none"> • Maastricht Science Programme *
Scheikunde	<ul style="list-style-type: none"> • Maastricht Science Programme *

* afhankelijk van samenstelling bachelor MSP; dit wordt bij aanmelding getoetst

Structuur en inhoud van het programma

Het curriculum van de EDM beslaat twee semesters van elk 20 weken. Semester 1 bestaat uit de volgende blokken, die nauw op elkaar aansluiten en samen een logisch geheel van 30 EC vormen: Pedagogisch-Didactisch Traject (16 EC), Vakdidactiek (5 EC), Werkplekieren (9 EC). Tevens wordt additionele vakkennis (Plantfysiologie & Ecologie; 5EC) aangeboden aan studenten met deficiënties. Studenten zijn op maandag en vrijdag op de universiteit, terwijl ze van dinsdag tot en met donderdag stage kunnen lopen, minimaal 1 dag/week. Semester 2 bestaat uit Verlengd Werkplekieren (5 EC), waarbij studenten stage lopen, wederom minimaal 1 dag/week. In het geval van een minor loopt dit parallel aan het reguliere onderwijs van de bachelor (vakinhoudelijke modules of een bachelor-gerelateerde stage). Onderstaande figuur laat zien hoe EDM is opgebouwd.

Schematische weergave van de Educatieve Minor (EDM3000)

EDM 3022 het Pedagogisch-Didactisch Traject (PDT) is gericht op de professionele en pedagogische ontwikkeling van de docent in wording. Het blok beslaat 20 weken en is bedoeld om de student basale kennis en inzicht te laten verwerven in het ontwerpen en uitvoeren van onderwijsleerprocessen die hij/zij in de klas zal gaan uitvoeren en begeleiden. Het PDT bestaat uit 3 vakken: Didactiek & Klassenmanagement, Leerlingbegeleiding & Mentoraat en Leer- en Gedragsstoornissen, die rooster technisch met elkaar zijn verweven tot een lange leerlijn. Door een voorbereiding van interactieve werkcolleges en praktijkopdrachten leert de student hoe verschillende didactische benaderingen mogelijk zijn en hun effect hebben in een onderwijsleerproces. Ook wordt er gewerkt met reguliere casuïstiek: tijdens de voorbespreking wordt een casus uitgediept en komt men samen tot leerdoelen. Vervolgens verdiept de student zich thuis in de literatuur en werkt de casus verder uit. Tijdens de nabespreking worden de uitwerkingen van de casussen verder besproken. Er is een duidelijke samenhang tussen de vakken en de stage: er zijn theorie-en praktijkopdrachten en observaties, die de studenten direct toepassen op hun stageschool en waar zij gezamenlijk op reflecteren. Belangrijke leerdoelen en onderwerpen komen hierdoor meermaals en op diverse wijze, zowel theoretisch als praktisch, terug in het EDM-programma.

EDM3005 vakdidactiek: In tegenstelling tot het PDT is inhoud van het blok vakdidactiek toegespitst op het betreffende schoolvak. Dit blok wordt dan ook voor ieder schoolvak apart aangeboden. Vakdidactici leren de student in 20 weken voor elk onderwerp aparte doceer- en instructietechnieken toe te passen. De student dient tijdens de stage individuele- en groepsopdrachten uit te voeren, zogenaamde Leerwerktaken, waarbij de theorie in nauwe verbinding staat met de praktijkervaringen van de student en reflectie hierop. De student doorloopt de cyclus van ontwerpen, uitvoeren in de praktijk, evaluatie van lessen en theoretische analyse van de lessen. Hierbij ligt het accent op het ontwerpen en geven van eenvoudige varianten van activerende lessen aan de hand van het schoolboek. Door steeds gebruik te maken van stage-ervaringen van studenten en door hen uit te dagen om onderliggende kennis en opvattingen hierbij te expliciteren, wordt het authentiek en samenwerkend leren gestimuleerd.

EDM3011 en EDM3001 het werkplekleren is gericht op het daadwerkelijk leren geven van lessen, het opdoen van ervaring, en het ontwikkelen van routine om uiteindelijk start bekwaam te worden als docent. Ten aanzien van de stage (Werkplekleren en Verlengd Werkplekleren) heeft de UM ervoor gekozen de verplichte 80 uur lesgeven te verspreiden over het gehele academisch jaar. Hiermee wordt een ruimere periode ingepland om groei in het onderwijzen mogelijk te maken en krijgt de student de tijd om te oefenen met alle relevante taken van een leraar. De stage staat in nauwe verbinding met de andere EDM blokken. Studenten krijgen vanuit deze blokken concrete praktijkopdrachten mee, waarmee ze de theorie gaan uitproberen in de klas (conceptualiseren en experimenteren). In werkcolleges PDT of Vakdidactiek kunnen studenten deze opdrachten met elkaar en een docent voorbereiden, of ontvangen ze tussentijds feedback. Na afloop van de opdracht kunnen studenten met elkaar reflecteren en leren van elkaars ervaringen. Hierdoor leren ze hun ervaringen in breder perspectief te plaatsen, wat belangrijk is voor het ontwikkelen van hun professionele identiteit.

In het 16-weekse extra curriculaire blok **EDM3006 Plantfysiologie & Ecologie**, wordt additionele vakkennis verplicht aangeboden aan studenten die geen "groene vakken" in hun curriculum hebben. Op basis van casuïstiek en substantiële zelfstudie, kennis verworven over de biologie van met name planten in relatie tot hun natuurlijke omgeving. Het uitgangspunt is dat de student zich als (aankomend) docent voldoende zeker voelt om dit onderwerp goed te kunnen doceren aan de leerlingen op VWO-onderbouw niveau. Hierbij wordt aangesloten bij onderwerpen die behandeld worden in het blok vakdidactiek biologie.

Studielast en studentenbegeleiding

De studielast van de EDM is hoog (40-45 uur/week) en wordt, ondanks voorlichting, door studenten vaak onderschat. Het aanleren van nieuwe vaardigheden en kennis, het werkplekleren en veel (nieuwe) theorie en opdrachten vanuit verschillende blokken is hard werken. We proberen dit zo goed als mogelijk te ondersteunen en begeleiden door o.a. het aanbieden van een uitgebreid calendarium, tussentijdse feedback momenten en het zo nodig bieden van meer begeleiding bij de praktische uitvoering/opdrachten.

De EDM is een kleine opleiding en de lijntjes zijn kort. De studenten zien de PDT docent iedere week en deze vervult in principe de rol van mentor. De PDT docent ondersteunt de student daar waar nodig en is het eerste aanspreekpunt bij eventuele obstakels. In de onderwijsbijeenkomsten wordt gereflecteerd op opgedane ervaringen op de werkplek en eventuele uitdagingen. Op de werkplek heeft de student 1 werkplekbegeleider (WB) voor het specifieke schoolvak. Er is tevens 1 schoolopleider (SO) betrokken binnen iedere school. Vanuit de opleiding is er 1 instituutsopleider (IO) aangewezen, die regelmatig de stagescholen bezoekt. De lessen en de voortgang tijdens de stage wordt nabesproken met student en stagebegeleider om hiermee een zo goed mogelijk beeld te vormen van de stageprestatie en voortgang van de student. De UM-coördinatoren voeren regelmatig en laagdrempelig overleg met de vakdocenten en spreken ook regelmatig met de studenten.

Toetsing

De EDM is ontwikkeld op basis van principes van Constructive Alignment. De toetstaken zijn nauw afgestemd op de inhoud en structuur van onderwijsactiviteiten en gekoppeld aan beoogde leeruitkomsten. In het EDM toetsplan is de samenhang tussen leerdoelen, onderwijs- en leertaken en toetsing beschreven. In het toetsplan zijn zowel summatieve als formatieve beoordelingsmomenten ingebed (bijvoorbeeld schriftelijke toetsen en feedback op werkplekleren). Alle documenten die hierbij worden gegenereerd, worden door de student aangeleverd en opgenomen in het EDM Portfolio.

Om een lesbevoegdheid te behalen moeten EDM studenten voldoen aan de volgende eisen:

- EDM3022 (pedagogisch-didactisch traject) moet met minimaal een voldoende zijn afgerond. De beoordeling is middels toets leer en gedragsstoornissen en opdrachten in portfolio.
- EDM3005 (vakdidactiek; specifiek per schoolvak), moet met tenminste een voldoende zijn afgerond. De beoordeling is middels opdrachten in portfolio.
- EDM3006 (plantfysiologie & ecologie), de toets moet zijn behaald.
- EDM3011 en EDM3001 (werkplekleren en verlengd werkplekleren) moeten met minimaal een voldoende zijn afgerond. De beoordeling is middels stage portfolio, praktijkproef en beoordeling werkplekleren.
- Tussentijds en eind Criterium Gericht Interview moet met voldoende worden afgesloten.

Aan het einde van semester 1 vindt een evaluatie moment plaats (het tussentijds Criterium Gericht Interview) is waarop besloten wordt of de student door wil/kan met het verlengde werkplekleren. Indien dat niet het geval is kunnen de behaalde ECTS gebruikt worden om de minor periode af te ronden. Aan einde van EDM is eind Criterium Gericht Interview waarop besloten wordt of de student de lesbevoegdheid krijgt als onderdeel van het bachelorsdiploma.

Organisatie EDM

Coördinatoren Educatieve Minor/Module

Coördinatoren UM	
Jeroen Reijnders	jmg.reijnders@mumc.nl
Mieke Dentener	mieke.dentener@maastrichtuniversity.nl
Coördinator FES	
Arjan Endeman	a.endeman@fontys.nl
Coördinator FET	
Guy Sommerdijk	g.sommerdijk@fontys.nl

Informatie en aanmelding

Voor meer informatie over de Educatieve Minor of Educatieve Module kun je contact opnemen met de studieadviseur: studieadviseur-ulo@maastrichtuniversity.nl.

Aanmelden voor de Educatieve Minor/Module is mogelijk vanaf 1 februari en studenten worden op basis van aanmeldvolgorde toegelaten.

Voor zowel de Educatieve Minor als de Educatieve Module is de deadline voor aanmelden 31 mei

Stuur hiervoor een mail naar de Toelatingscommissie Educatieve Minor/Module: toelating-ulo@maastrichtuniversity.nl en je ontvangt verdere informatie over de aanmeldprocedure.

Bijlage: definities en begrippen

Additionele kennis	Deze kennisvakken ontbreken (deels) in het reguliere bachelor curriculum
EDM	Educatieve Minor of Educatieve Module
FES	Fontys Educatie Sittard
FET	Fontys Educatie Tilburg
PDT	Pedagogisch-didactisch traject
IO	Instituutsopleider; docent van Fontys die op de betreffende middelbare school de studenten van de EM begeleidt
SO	Schoolopleider; de docent van de middelbare school die als algemeen begeleider van de studenten optreedt en ook betrokken is bij de beoordeling van individuele studenten.
OS	Opleidingschool; middelbare school die door Fontys is aangewezen als goede werkplek om de praktijkstage uit te voeren. Belangrijke afspraken aangaande het werkplekieren zijn schriftelijk vastgelegd.
WB	Werkplekbegeleider; vakdocent op de middelbare school, die de directe begeleider is van de student tijdens de praktijkstage en bij wie de lessen worden uitgevoerd.